

D E C I Z I E

09 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea, Tamara Chișca-Doneva,
Oleg Sternioală, Ion Corolevschi

examinând recursurile declarate de către Societatea cu răspundere limitată „Arama R” și Întreprinderea mixtă „Prolomilux” societate cu răspundere limitată, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii mixte „Prolomilux” societate cu răspundere limitată împotriva Întreprinderii individuale „Service-Arama” (succesor - Societatea cu răspundere limitată „Arama R”) cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de Întreprinderea individuală „Service Arama” (succesor - Societatea cu răspundere limitată „Arama R”), casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani, municipiul Chișinău din 14 iunie 2013 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a ț ă:

La 25 aprilie 2012, ÎM „Prolomilux” SRL a depus o cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Service-Arama” (succesor - SRL „Arama R”) cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 00001 din 18 august 2010, ÎM „Prolomilux” SRL în calitate de vânzător a livrat în perioada 01 ianuarie 2011 – 08 februarie 2012 conform facturilor fiscale ÎI „Service-Arama” în calitate de cumpărător marfă în sumă totală de 861706,11 lei, iar ÎI „Service-Arama”, conform pct. 11 din contractul menționat, s-a obligat să achite plata pentru mărfurile livrate în baza facturilor fiscale în termen de 30 zile de la data emiterii facturii.

Menționează că conform actului de verificare a decontărilor reciproce din 17 aprilie 2012, până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată ÎI „Service-Arama” nu și-a onorat pe deplin obligațiile contractuale în termenele prevăzute de contractul menționat, achitând parțial costul mărfii primite în sumă de 743000 lei, neachitând marfa livrată în sumă de 118706,11 lei în baza facturilor fiscale seria, nr. FV 1470942 din 02 decembrie 2011 (parțial), FV 1470950 din 08 decembrie 2011, FV 1470954 din 12 decembrie 2011, FV 1470961 din 15 decembrie 2011, FV

1470964 din 19 decembrie 2011, FV 1470972 din 21 decembrie 2011, FV 1470987 din 26 decembrie 2011, FV 1470999 din 30 decembrie 2011, FV 7061617 din 19 ianuarie 2012, FV 7061622 din 23 ianuarie 2012, FV 7061626 din 24 ianuarie 2012, FV 7061634 din 27 ianuarie 2012; FV 7061639 din 01 februarie 2012, FV 7061642 din 02 februarie 2012 și FV 7061648 din 08 februarie 2012.

Susține reclamantul ÎM „Prolomilux” SRL că pentru neachitarea în termen a datoriei în sumă de 118706,11 ÎI „Service-Arama” poartă răspundere, pentru ce i se aplică dobândă pentru perioada întârzierii achitării datoriei (08 martie 2012 - 20 aprilie 2012), ce constituie suma de 1887,91 lei.

Menționează reclamantul ÎM „Prolomilux” SRL că s-a adresat cu reclamație către ÎI „Service-Arama” cu solicitarea de-a achita datoria și dobânda de întârziere, însă cererea nu a fost satisfăcută.

La 20 noiembrie 2012, reclamantul ÎM „Prolomilux” SRL a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea din contul pârâtului a datoriei în sumă de 118706,11 lei, a dobânzii de întârziere pentru perioada 08 martie 2012-19 noiembrie 2012 în sumă de 11239,68 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei și taxa de stat în sumă de 3617,82 lei.

La 19 februarie 2013, reclamantul ÎM „Prolomilux” SRL a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, în care a indicat că potrivit actului de verificare din 17 aprilie 2012 datoria ÎI „Service-Arama” față de ÎM „Prolomilux” SRL constituie 113214,72 lei. Astfel, reieșind din suma datoriei de 113214,72 lei, cuantumul dobânzii de întârziere pentru perioada 08 martie 2012 - 29 martie 2013 constituie suma de 16163,32 lei.

Prin urmare, solicită reclamantul ÎM „Prolomilux” SRL încasarea din contul ÎI „Service-Arama” în beneficiul ÎM „Prolomilux” SRL a datoriei în sumă 113214,72 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 16163,32 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei, cheltuielile de executare în sumă de 2000 lei și taxa de stat în sumă în sumă de 3617,82 lei, iar în total suma de 139955,86 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 14 iunie 2013 acțiunea a fost admisă, s-a încasat din contul ÎI „Service-Arama” în beneficiul ÎM „Prolomilux” SRL datoria în sumă de 113214,72 lei, dobânda de întârziere pentru perioada 08 martie 2012-29 martie 2013 în sumă de 16163,32 lei, cheltuielile de judecată ce cuprind taxa de stat în sumă de 3617,82 lei, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 5000 lei și cheltuielile de executare în sumă de 2000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2013 a fost admis apelul declarat de ÎI „Service-Arama”, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție 11 iunie 2014 a fost admis recursul declarat de ÎM „Prolomilux” SRL, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2013 și remisă pricina la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2015 a fost admis apelul declarat de ÎI „Service-Arama”, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial, a fost încasat de la ÎI „Service-Arama” în beneficiul ÎM „Prolomilux” SRL datoria în sumă de 113214,72 lei, ne fiind dispusă executarea hotărârii pe motiv că aceasta a fost executată. A fost încasat

de la ÎI „Service-Arama” în beneficiul ÎM „Prolomilux” SRL taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 3396,40 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 3000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 15 aprilie 2015, în termenul prevăzut de lege, SRL „Arama R” (succesor de drept al SRL „Service-Arama”) a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel cerând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau scoaterea cererii de pe rol și încasarea din contul ÎM „Prolomilux” SRL în folosul SRL „Arama R” a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, recurentul SRL „Arama R” a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și adoptată în rezultatul interpretării eronate a legii.

Indică că în instanța de apel a fost stabilit cu certitudine faptul că acțiunea a fost înaintată prematur, fără respectarea procedurii prealabile conform pct. 19 din contractul nr. 00001 din 18 august 2010, în acest sens aplicabile fiind prevederile art. 445 alin. (1) lit. d) CPC cu trimitere la prevederile art. 267 lit. a) CPC.

De asemenea consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată și din motive de ordin material și anume că reclamantul nu a avut probe suficiente de a se adresa în instanță cu cerere de încasare de la reclamat a sumei de 118706,11 lei. Nici pe parcursul examinării cauzei careva probe nu au fost prezentate. Suma reală de 113214,72 lei a fost stabilită doar pe parcursul examinării cauzei doar prin indicarea ei și recunoașterii unilaterale de către reclamat, ce a servit ulterior temei pentru reevaluarea pretențiilor de către reclamant și modificarea acțiunii. Prin urmare, consideră că acțiunea reclamantului urma a fi respinsă din lipsă de probe în confirmarea pretențiilor.

La fel, consideră că concluzia instanței de apel expusă în dispozitivul deciziei nu este corectă, stabilită în urma interpretării eronate a legii.

La 17 aprilie 2015, în termenul prevăzut de lege, ÎM „Prolomilux” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel cerând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel prin care a fost casată hotărârea primei instanțe în partea respingerii cerinței privind încasarea dobânzii de întârziere pe perioada 08 martie 2012 - 29 martie 2013 în sumă de 16163,32 lei cu menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe, admiterea cererii depuse în instanța de apel în privința încasării dobânzii de întârziere pe perioada 15 iunie 2013 - 08 aprilie 2014 în sumă de 11515,34 lei și diferența cheltuielilor de asistență juridică, ce au fost respinse, în sumă de 5000 lei.

În motivarea recursului, recurentul ÎM „Prolomilux” SRL a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel în partea în care cererea a fost respinsă, indicând că instanța de apela aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

La fel, consideră că instanța de apel nu a respectat prevederile art. 130 și art. 383 CPC și nu a dat o apreciere, cuvenită, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, necălăuzindu-se de prevederile legii.

Instanța de apel eronat interpretează prevederile art. 617 CPC, deoarece nu a studiat minuțios materialele cauzei și anume contractul de vânzare-cumpărare nr.

00001 din 18 august 2010, care prevede termenul de achitare a mărfii procurate de către cumpărătorul ÎI „Service Aramă”.

Mai indică că instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

La 04 iunie 2015, SRL „Arama R” a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către SRL „Prolomilux” și admiterea recursului declarat de SRL „Arama R”.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Prin scrisoarea din 02 martie 2015, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților copia deciziei din 17 februarie 2015, iar la 15 aprilie 2015 și la 17 aprilie 2015, adică în termenul prevăzut de lege SRL „Arama R” și ÎM „Prolomilux” SRL au declarat recurs.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 15 iulie 2015 a considerat recursurile admisibile și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea deciziei instanței de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art.445 al.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

Din actele cauzei s-a stabilit că la data de 18 august 2010 între ÎM „Prolomilux” SRL și ÎI „Service Aramă” (succesor SRL „Arama R”) a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare comercială nr. 00001 (f.d. 5).

Conform pct. 19 din contract, părțile contractante au convenit că eventualele litigii care ar putea apărea în legătură cu acest contract vor fi soluționate pe cale amiabilă, iar dacă părțile nu cad de acord, vor fi soluționate de instanțele de judecată (f.d. 7).

S-a stabilit că în temeiul contractului de vânzare- cumpărare nr. 00001 din 18 august 2010, ÎM „Prolomilux” SRL în calitate de vânzător a livrat în perioada 01.01.2011-08.02.2012 conform facturilor fiscale ÎI „Service- Aramă”, în calitate de comparator, marfa în sumă totală de 861 706, 11 lei.

Conform actului de verificare a decontărilor reciproce, semnat unilateral de către vânzătorul ÎM „Prolomilux” SRL la 17 aprilie 2012, cumpărătorul ÎI „Service-Aramă” a achitat parțial costul mărfii primite în sumă de 743 000 lei, neachitând marfa livrată în sumă de 118 706,11 lei, în baza facturilor fiscale seria, nr. FV 1470942 din 02 decembrie 2011 (parțial); FV 1470950 din 08 decembrie 2011; FV 1470954 din 12 decembrie 2011; FV 1470961 din 15 decembrie 2011; FV 1470964 din 19 decembrie 2011; FV 1470972 din 21 decembrie 2011; FV 1470987 din 26 decembrie 2011; FV 1470999 din 30 decembrie 2011; FV 7061617 din 19 ianuarie 2012; FV 7061622 din 23 ianuarie 2012; FV 7061626 din 24 ianuarie 2012; FV 7061634 din 27 ianuarie 2012; FV 7061639 din 01 februarie 2012;

FV 7061642 din 02 februarie 2012 și FV 7061648 din 08 februarie 2012 (f.d. 8-15; 16-30).

Invocînd existența datoriei în sumă totală de 118 706,11 lei, la 20 aprilie 2012, ÎM „Prolomilux” SRL a înaintat ÎI „Service Arama” reclamația în sumă de 125 594,02 lei, prin care a solicitat achitarea datoriei în sumă de 118 706,11 lei, a dobînzii de întîrziere în sumă de 1 887, 91 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 lei pînă la data de 24 aprilie 2012, reclamația menționată nefiind recepționată de ÎI „Service-Aramă”, plicul fiind restituit expeditorului (f.d. 32,54).

De asemenea la actele pricinii lipsește avizul de recepție a somației din 20 aprilie 2012 de către ÎI „Aramă Service”.

Totodată, s-a mai stabilit că 20 aprilie 2012 a fost zi de vineri, zilele de 21-23 aprilie 2012 au fost zile de sărbătoare, (zile de paști), iar la data de 25 aprilie 2012 cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Prolomilux” SRL împotriva ÎI „Aramă Service” era deja înregistrată la Judecătoria Rîșcani, astfel, cumpărătorul ÎI „Service Arama”, chiar dacă recepționa reclamația, a fost lipsit de posibilitate reală să soluționeze litigiul apărut pe cale amiabilă și să achite benevol datoria.

Se mai reține că cumpărătorul ÎI „Aramă Service” aflînd despre existența reclamației a întreprins măsuri în vederea soluționării litigiului apărut, expediind la 04 mai 2012 în adresa ÎM „Prolomilux” SRL o explicație la reclamație prin care a comunicat vânzătorului că neachitarea în termen a mărfii procurate se datorează faptului că au fost depistate greșeli admise de vânzător în facturile fiscale, în care sînt indicate prețuri ce nu corespund ofertelor, propunînd ca contabilii ambelor întreprinderi să întocmească un act de verificare reciprocă (f.d.141,114).

Drept urmare, a reverificării facturilor fiscale, ÎM „Prolomilux” SRL a semnat actul de verificare reciprocă prin care a recunoscut că suma datorată de cumpărătorul ÎI „Service Arama”, constituie nu 118 706,11 lei dar 113 214,72 lei.

Reieșind din circumstanțele stabilite Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel legală și întemeiată reieșind din următoarele.

Conform art. 602 Codul civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Repararea prejudiciului cauzat prin întîrziere sau prin o altă executare necorespunzătoare a obligației nu-l eliberează pe debitor de executarea obligației în natură, cu excepția cazurilor cînd, datorită unor circumstanțe obiective, creditorul pierde interesul pentru executare.

Dreptul creditorului de a cere despăgubiri în locul prestației se exercită în condițiile suplimentare de la art.609. Creditorul poate cere despăgubiri pentru întîrzierea executării obligației doar în condițiile suplimentare privind întîrzierea prevăzute la art.617.

Astfel, prin dispoziția acestei norme de drept este instituită regula potrivit căreia debitorul este obligat să repare prejudiciul cauzat creditorului ca urmare a neexecutării obligațiilor asumate.

Totodată se reține că neexecutarea obligației contractuale antrenează răspunderea civilă contractuală, atunci când se întrunesc condițiile stabilite de lege, exceptând temeiurile de exonerare sau limitare a răspunderii. Or, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Totodată, în fiecare caz de neexecutare urmează a fi stabilite cauzele întârzierii.

Principiile de bază în domeniul executării obligațiilor sînt că, creditorul poate pretinde despăgubiri doar dacă a stabilit anterior debitorului un termen rezonabil pentru executare, făcîndu-i o somație, în condițiile, prevăzute de art. 609.

La acest capitol corect instanța de apel a menționat că legislatorul prin dispoziția art.603 Codul civil a stabilit că, debitorul poartă răspundere numai pentru dol (intenție) sau culpă (imprudență sau neglijență) dacă legea sau contractul nu prevede altfel sau dacă din conținutul sau natura raportului nu reiese altfel. Este nulă orice stipulație care îl eliberează anticipat pe debitor de răspundere în caz de dol sau culpă gravă.

Norma legală menționată stabilește regula, în baza căreia debitorul poartă răspundere pentru acțiunile sau omisiunile comise cu vinovăție dolul (intenția) sau culpa (imprudența sau neglijența). Măsurile ce se impun a fi luate în vederea executării corespunzătoare a obligației trebuie raportate la nivelul de precauție și diligență, necesară în împrejurările existente în raportul obligațional.

În acest sens reclamantul urmează să demonstreze dacă debitorul a admis acțiuni sau omisiuni intenționate, îndreptate spre neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligației sau crearea situației de imposibilitate a executării.

La caz, nu a fost stabilit refuzul expres al ÎI „Service Aramă” de a executa obligațiile contractuale, reclamantul neprezentînd instanței de judecată probe în acest sens.

De fapt, materialele cauzei atestă contrariul că încă în luna aprilie 2012 debitorul ÎI „Aramă Service”, a expediat în adresa creditorului ÎM „Prolomilux” SRL o scrisoare prin care și-a exprimat acordul să achite datoria, solicitînd vînzătorului să verifice greșelile admise în facturile fiscale la capitolul prețului stabilit, care nu corespundea ofertelor propuse. Totodată, a expediat în adresa creditorului actul de verificare-reciprocă cu calculele datoriei stabilite de contabilul debitorului, actele date fiind lăsate fără examinare și ignorate de către creditor.

În acest context este cert stabilit că debitorul a manifestat diligență și precauție, întreprizînd cele mai elementare măsuri în scopul executării corespunzătoare a obligației, aceste măsuri fiind ignorate de reclamant, care fără a întreprinde măsurile necesare în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, a înaintat acțiunea în instanța de judecată.

Astfel, debitorul a demonstrat lipsa vinovăției sale în neexecutarea obligației în termen, iar creditorul, nu a făcut proba comportamentului ilicit al debitorului. Dimpotrivă, pe parcursul examinării cauzei reclamantul a acceptat obiecțiile debitorului și și-a modificat cerințele solicitînd spre încasare cu titlu de datorie o sumă mai mică, decît cea indicată în somație și în cererea de chemare în judecată inițială, fapt ce demonstrează că acțiunile debitorului au fost legale.

Astfel, este incontestabil stabilit că la momentul înaintării acțiunii, suma datoriei de bază nu era certă, calculele datoriei, întocmite de creditor și debitor fiind diferite, iar creditorul nu a luat toate măsurile necesare pentru a înlătura aceste

divergențe, motiv din care instanța de judecată exclude dreptul acestuia la despăgubire. Creditorul nu a întreprins nici un fel de măsuri în vederea preîntâmpinării prejudiciului, deși putea să aștepte răspunsul la somație și să întocmească un act de verificare reciprocă cu debitorul.

În acest context sunt relevante prevederile art. 617 alin. (1) și (4) Codul civil, dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

Debitorul este în întârziere dacă nu execută obligația în termen de 30 de zile de la scadență și de la intrarea unei note de plată sau unei alte invitații de plată similare. Această dispoziție se aplică debitorului consumator numai dacă în nota de plată sau în invitația de plată similară este indicat în mod special efectele menționate.

La caz, somația a fost expediată de către reclamant la de 20 aprilie 2012 (vineri), zilele de 21-23 au fost sărbători de paști, iar la 25 aprilie 2012 cererea de chemare în judecată a fost înregistrată în Judecătoria Rîșcani. Respectiv, termenul de 30 zile nu a fost respectat, fapt ce demonstrează că debitorul la data pornirii procesului civil nominalizat, nu se afla în întârziere.

Or, din norma dată se deduce clar că, creditorul trebuie să someze debitorul, adică să-i pretindă executarea obligației ajunse la scadență, iar debitorul se va considera în întârziere numai dacă nu a executat obligația sa, ca urmare a somației în termen de 30 zile.

Punerea în întârziere constă într-o manifestare de voință din partea creditorului prin care el pretinde executarea obligației unui debitor care tergiversează o executare posibilă. Această procedură este obligatorie pentru neexecutarea obligației contractuale.

Punerea în întârziere trebuie să fie făcută după ce obligația a ajuns la scadență; trebuie să se constate o neexecutare obiectivă a obligației scadente; debitorul trebuie să fie pus în întârziere prin expedierea de către creditor a unei avertizări scrise.

Și doar de la data expirării termenului de 30 zile de la punerea în întârziere i-au naștere efectele punerii în întârziere, potrivit cărora debitorul datorează creditorului daune pentru întârziere. Atîta timp cît creditorul nu cere constatarea întârzierii debitorului se presupune că ea nu l-a prejudiciat și că el a consimțit tacit la prelungirea termenului de executare.

Nu se consideră în întârziere debitorul care a efectuat acte de consemnare, cu condiția respectării art. 645-650. Acesta, din momentul consemnării, nu va mai purta obligația de a plăti dobînzii, penalități ori de a compensa veniturile ratate.

Remarcă instanța de apel că, termenul de 30 de zile, după expirarea căruia debitorul este considerat în întârziere, începe să curgă din momentul cînd obligația a ajuns la scadență. În această perioadă creditorul trebuie să întocmească și să transmită iar debitorul să recepționeze nota de plată și să efectueze acțiuni de executare a obligației sale.

Dacă executarea obligației nu a fost făcută din motive ce nu-i pot fi puse în vina debitorului, acesta nu este în întârziere. Astfel că, obstacolele în executarea obligației exclud tergiversarea debitorului. Respectiv, întârzierea obiectivă a executării nu servește motiv pentru repararea prejudiciului cauzat de întârziere.

În materie de drept se rețin și prevederile art. 512 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

Conform art. 514 Codul civil obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 572 alin. (2) Codul civil, obligațiile trebuie să fie executate în modul convenit, în termenul prevăzut.

În acest context, cu referire la datoria de bază, instanța de apel corect a reținut că debitorul în persoana ÎI „Aramă Service” este ținut să o achite.

Astfel, drept urmare a verificărilor reciproce, suma datoriei de bază a fost stabilită în mărime de 113 214,72 lei.

Cu titlu de consecință, la 09 aprilie 2014, ÎI „Service-Aramă” în baza ordinului de plată nr.74 din 09 aprilie 2014, a efectuat plata pentru materialele livrate în sumă de 113214,72 lei pe contul SRL „Prolomilux”.

Prin urmare este cert faptul că achitarea a fost efectuată cu întârziere datorită circumstanțelor care, la fel, nu pot fi imputate debitorului. Or, la cererea preamatură a reclamantului-creditor, prin încheierea Judecătorei Rîșcani mu. Chișinău din 02 mai 2012, (pînă la expirarea termenului de 30 zile de la somație) s-a dispus aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești ale debitorului ÎI „Aramă Service” la conturile bancare deținute de acesta în sumă de 120 594, 02 lei (f.d.36), încheierea data fiind executată prin încheierea executorului judecătoresc din 05 mai 2012 (f.d.71). Astfel că, debitorul ÎI „Aramă Service” a fost lipsit de posibilitatea reală de a achita benevol suma datoriei, care inițial nu era certă, prin sechestrul fiindu-i blocată activitatea financiară a acestuia.

În contextul dat, apelantul a anexat copia încheierii privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii, în baza căreia la 09 aprilie 2014 BC „Mobiasbanca” SA a deblocat contul bancar, cît și copia ordinului de plată nr.74 din 09 aprilie 2014, prin care se confirmă că în ziua cînd au fost deblocate conturile, plata pentru materialele livrate în sumă de 113 214, 72 lei, a fost transferată în contul SRL „Prolomilux”.

Mai mult, reclamantul-recurent ÎM „Prolomilux” SRL a recunoscut că suma datorată pentru marfa procurată constituie 113 214,72 lei doar în luna februarie 2013. Astfel, doar la 19 februarie 2013, reprezentantul reclamantului a depus o cerere de concretizare a pretențiilor în care a indicat că potrivit actului de verificare din 17 aprilie 2012 (prezentat de ÎI „Service Aramă”) s-a stabilit că datoria ÎI „Service Aramă” față de ÎM „Prolomilux” SRL constituie suma de 113 214,72 lei.

Circumstanțele menționate denotă că, acțiunile debitorului exprimate în dezacordul cu suma înaintată inițial de către creditor spre achitate, pentru marfa procurată, au fost justificate.

Pentru cele expuse instanța de apel just a concluzionat că suma datorie reale de 113214,72 lei urmează a fi încasată de la recurentul- pîrîl ÎI „Aramă Service” cu mențiunea în dispozitivul deciziei că hotărîrea nu va fi prezentată spre executare pe motiv că a fost executată.

Totodată, constatînd că neexecutarea în termen a obligației de achitare a plății pentru materialele livrate în sumă de 113214,72 lei, nu-i este imputabilă ÎI „Service Arama”, rezultînd din acțiunile ilegale ale ÎM „Prolomilux” SRL, instanța de apel just a considerat lipsite de temei și a respins pretențiile reclamantului cu privire la

încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 16.163,32 lei, a dobânzii de întârziere solicitată spre încasare în instanța de apel în sumă de 11.515, 34 lei, a cheltuielilor de executare la aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii în sumă de 2000 lei; a cheltuielilor de asistență juridică solicitate spre încasare pentru participarea avocatului T. Barbă în instanța de apel în sumă de 4 000 lei.

De asemenea temeinic și legal instanța de apel a micșorat cheltuielile de asistență juridică și taxa de stat, încasând acestea în mărimea proporțional cerințelor admise, și, la caz, taxa de stat constituie suma de 3 396,40 lei, iar cheltuielile pentru asistența juridică constituie suma de 3 000 lei, care este o sumă echitabilă.

În consecință, instanța de recurs consideră concluzia instanței de apel cu privire la admiterea parțială a acțiunii și încasarea de la ÎI „Service Arama” (successor în drepturi SAR„ARAMA R”) în beneficiul ÎM„Prolomilux” SRL a datoriei în sumă de 113 214, 72 lei; fiind dispusă neexecutarea hotărârii pe motiv că este executată, precum și încasarea taxei de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, în limita cerințelor admise, în sumă de 3 396,40 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 000 lei, întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit prevederilor art. 121 CPC, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului SRL „Arama R” precum că instanța de apel greșit a examinat fondul cauzei considerînd că cererea de chemare în judecată urma a fi scoasă de pe rol în temeiul art. 265 și 267 CPC pe motiv că SRL „Prolomilux” nu a respectat procedura de soluționare pe cale amiabilă a cauzei, deoarece după cum denotă materialele pricinii este cert faptul că ultimul s-a adresat cu o somație către pîrîtul SRL „Arama R” la 20 aprilie 2012.

De asemenea, nu pot fi reținute nici argumentele recurentului ÎM „Prolomilux” SRL cu privire la aceea că instanța de apel neîntemeiat a respins acțiunea în partea dobânzii de întârziere pentru perioadele 08 martie 2012 – 29 martie 2013 în sumă de 16163,32 lei și 15 iunie 2013 -08 aprilie 2014 în sumă de 11515,34 lei, deoarece după cum s-a constatat în cadrul examinării pricinii neexecutarea în termen a obligației de achitare a plății pentru materialele livrate în sumă de 113214,72 lei nu este imputabilă ÎI „Service Arama”, aceasta rezultînd din acțiunile ilegale ale ÎM „Prolomilux” SRL.

În aceste condiții, nu pot fi reținute argumentele recurenților precum că instanța de apel la examinarea pricinii nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii în fond și că a aplicat greșit normele de drept material, deoarece acestea sunt declarative, lipsite de suport legal și probatoriu cu atît mai mult că argumentele recurenților din recursuri sunt similare celor expuse în cererea de chemare în judecată și de apel și care au servit obiect de studiu și în instanța de apel.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că soluția dată de instanța de apel este legală și

întemeiată, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul dat.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge ambele recursuri și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se resping recursurile declarate de către Societatea cu răspundere limitată „Arama R” și Întreprinderea mixtă „Prolomilux” societate cu răspundere limitată.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii mixte „Prolomilux” societate cu răspundere limitată împotriva Întreprinderii individuale „Service-Arama” (succesor - Societatea cu răspundere limitată „Arama R”) cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Iuliana Oprea

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală

Ion Corolevski